

Naqqiut

Aalajangiiffigisassatut siunnersuut 22. Augustimeersoq taarserpaa
(Artikeli 2-mut innersuussineq Artikeli 10, imm. 2-mut naqqinneqarpoq)

Naalakkersuisut matumuuna saqqummiuppaat aalajangiiffigisassatut siunnersuut Inatsisartut suleriaasianni 33, imm. 6, nr. 4 naapertorlugu:

Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut Namminersorlutik Oqartussat ilalissagaat Nunat Avannarliit isumaqatigiissutaat qaffasinnerusumik ilinniagaqarnissamut isersinnaaneq pillugu.

(Ilinniartitaanermut, Kultureqarnermut, Ilageeqarnermullu Naalakkersuisoq)

Tunngavilersuut

Kalaallit Nunaat 1997-imiilli ilaasimavoq Nunani Avannarlerni isumaqatigiissummi qaffasinnerusumik ilinniartitaanernut isersinnaanermut tunngatillugu. Isumaqatigiissut taanna pilersitaavoq nunat Danmark, Finland, Norge, Sverige aamma Island -ip akornanni ulloq 3. september 1996, tamatumalu kingorna arlaleriarluni sivitsorneqartarsimalluni. Kingullermillu sivitsorneqarpoq 2015-imi, isumaqatigiissut piffissamut 2016-2018-imut atortussanngorlugu.

Isumaqatigiissutip piffissamut 2013-2015 sivitsorneqarneranut atatillugu nunat isumaqatigiissutigaaq isumaqatigiissummi allannguut akunnerminni akiliuteqarnissamut pisussaaffinnut tunngatillugu. Akiliuteqartarnermik aqqissuussinermi tamatumani Island, Kalaallit Nunaat, Savalimmiut aamma Åland ilaanngillat, taamaattumillu taanna nunanut taakkununga sunniuteqarani. Inatsisartut 2012-imi ukiakkut ataatsimiinneranni Kalaallit Nunaata isumaqatigiissut ilalerpaa akuersissutigalugu sivitsorneqarnera allannguutaasut ilanngullugit.

Nunat Avannarliit ilinniartitaanermut Ilisimatusarnermullu ministeriisa ulloq 26. marts 2018 aalajangerpaat isumaqatigiissut sivitsorallarniarlugu 1. januar 2019-imiit, ilutigisaanillu aalajangerneqarluni isumaqatigiissut allanngortinneqassasoq isumaqatigiissutip atuuffiata sivilissusia eqqarsaatigalugu. (Artikeli 10, imm. 2). Artikelimi 10, imm. 2-mi isumaqatigiissummi tassani aalajangersagaavoq isumaqatigiissut 1999-ip naanerata tungaanut atuuttusoq, allamik tamanna sioqqullugu isumaqatigiissuteqartoqanngippat. Taamatut oqaasertaliisimanerup kingunerisaanik maannamut pisariaqartarsimavoq isumaqatigiissutip sivitsornissaa nunat tamanna pillugu aalajangernerisigut, piffissap sivitsuiffiup naannginneri tamaasa. Artikelimi 10, imm. 2-mi nutaami aalajangersarneqarpoq isumaqatigiissut atuutissasoq allatut isumaqatigiissuteqartoqarnissaata tungaanut. Tamannalu isumaqarpoq isumaqatigiissut piffissamut aalajangersimasumut atortuujunnaartoq, taamaattumillu sivitsortagaajunnaartoq.

Nunat akornanni isumaqatigiissut isumaqatigiissummik allannguineq pillugu ministerinit atsiorneqarpoq Stockholm-imi ulloq 25. april 2018.

Imarisamigut isumaqatigiissutip allanngortinneqarnera pineqarmat Naalakkersuisut pisariaqartissimavaat Namminersorlutik Oqartussat isumaqatigiissummik ilaliisarnerat pillugu apeqqut taamatut isikkoqartillugu Inatsisartunut oqaaseqarfigitissallugu.

Kalaallit Nunaata isumaqatigiisummik ilaliineratigut kalaallit ilinniagaqartut akiliutitaqanngitsumik Nunani Avannarlerni sumiluunniit ilinniartitaanernut isersinnaapput. Naalakkersuisut kissaatiginartippaat ilinniartitaanernut isersinnaanermut periarfissap tamatuma attatiinnarneqarnissaa. Naalakkersuisut taamaattumik inassutigaaq Namminersorlutik Oqartussat ilalissagaat isumaqatigiissut oqaasertalersorneqarnermigut nutaatut isikkoqartillugu.

Isumaqatigiissutip imai

Isumaqatigiissut nunanik pisussaaffiliivoq ilinniagaqartortaminnik akunnerminni nunat avannarliit arlaanni najugaqartunik nunaminni namminermi ilinniagaqartutulli atugassaqartitsisarnissaannut. Nunat tamatuma assigisaanik imminnut pisussaaffilerput sulissutigissallugu matuma aqqissuussinerup assigisaanik pisortanit akuerisaasuni qaffasinnerusunik ilinniartitaanerni aqqissuussinerup atortinneqarnissaanut, ilinniartitaanerni namminersortunit, pisortanillu aningaasalersorneqartuni neqeroorutigineqartartuni.

Isumaqatigiissullu aamma ilanngullugu imaqarpoq illugiimmik pisussaaffittut aalajangersakkamik, ilinniagaqartut qaffasinnerusumik ilinniartitaanermi ilaanik nunat arlaanni ingerlatsisimasut ilinniakkamik taassuminnga nunami allami ingerlaqqinnerminni atuisinnaanissaannik. (ilinniagaareersumik nuussineq).

Nunat ilanngullugu aamma imminnut pisussaaffilerput paasisutissiisarnissanut ilinniagaqarnissamat periarfissanik ilinniakkanik ingerlatsivinni assigiinngitsuni qaffasinnerusumik Nunani Avannarlerni ilinniakkanut atatillugu.

Tamatumalu saniatigut isumaqatigiissut aalajangersakkanik imaqarpoq qanoq annertutigisumik aammalu naatsorsueriaatsit qanoq ittut iluanni Danmark, Finland, Norge aamma Sverige nunamut ilinniagaqarfiusumut akiliuteqartassanersut pillugu, nunani avannarlerni allani ilinniagaqartortaminnut atatillugu.

Isumaqatigiissut aalajangersaavoq atortuulersitsinermut atatillugu, atortuulersitsisoqassasoq ullut 30-it qaangiunneranni nunat tamarmik Finland-imi nunanut allanut ministeeriaqarfimmut nalunaaruteqareerneranniit isumaqatigiisummik akuersissuteqarnerminnik. Kalaallit Nunaannut, Savalimmiunut aamma Åland-imut atatillugu isumaqatigiissut aatsaat atortuulissaaq ullut 30-it qaangiunneranni Danmark-ip illuanilu Finland-ip naalakkersuisuisa Finland-imi nunanut allanut ministeeriaqarfimmut nalunaaruteqareerneranniit, Savalimmiuni Naalakkersuisut aamma Namminersorlutik Oqartussat illuanilu Finland-ip landsskabsstyrelse nalunaaruteqarsimasut isumaqatigiissut atortuutinneqassasoq Savalimmiunut, aamma Kalaallit Nunaannut illuanilu aamma Åland-imut. Tamannalu isumaqarpoq nalunaaruteqartoqareersimassasoq kingusinnerpaamik 1. december 2018, Kalaallit Nunaat isumaqatigiisummi aalajangersakkanut ilaassappat 1. januar 2019 aallarnerfigalugu.

Isumaqatigiisummik allaffissornikkut allaqqitaq maanna isikkussamisut isikkoqartumik ilanngussatut 1-itut ilanngunneqarpoq. Nassuiaasiaq allannguutit pillugit maana isumaqatigiissutaasumut sanilliullugu ersippoq ilanngussatut 2-tut.

Aningaasaqarnikkut aamma allaffissornikkut kingunerisassai pisortanut, namminersortutut inuussutissarsiortunut aamma innuttaasunut ataasiakkaanut.

Isumaqatigiissutip allannguuteqarnera kinguneqassanngilaq pisortanut, namminersortutut inuussutissarsiortunut aamma innuttaasunut.

Attaveqarfigisassat

Namminersorlutik Oqartussat, Ilinniartitaanermut Ilisimatusarnermullu Naalackersuisoqarfik aqputigalugu Nunani Avannarlerni Ministerrådip allattoqarfianiit paasissutissinneqarput nunat avannarliit tallimaasut akuersissutigisimagaat isumaqatigiissutip sivitsorneqarnissaa, aamma isumaqatigiissummik allannguuteqartitsineq siuliani nassuiarneqareersutut.

Eqikkaanermik suliaqartoqanngilaq, suliamik suliaqarsimaneq aalajangiiffigisassatut siunnersuummi ilaammat.

Tusarniaaneq

Aalajangiiffigisassatut siunnersuut ilanngussat ilanngullugit piffissami 6. juli aamma 3. august 2018 pisortat tusarniaasarnermut quppersagaanni tusarniaassutigineqarsimavoq, tusarniaavigineqartartunullu toqqaannartumik nassiuuneqarsimalluni:

Naalackersuisut Siulittaasuata Naalackersuisoqarfia

Aningaasaqarnermut Naalackersuisoqarfik

Ineqarnermut Attaveqatigiinnermullu Naalackersuisoqarfik

Pinngortitamut Avatangiisinullu Naalackersuisoqarfik

Peqqissutsimut Ilisimatusarnermullu Naalackersuisoqarfik

Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalackersuisoqarfik

Inuussutissarsiornermut Nukissiuuteqarnermullu Naalackersuisoqarfik

Isumaginninnermut Inatsisinillu Atortitsinermut Naalackersuisoqarfik

Aatsitassanut, Suliffeqarnermut Nunamullu Namminermut Naalackersuisoqarfik

Nunanut Allanut Naalackersuisoqarfik

Knud Rasmussenip Højskolia

Sulisartut Højskoliat

Avannaani Ilinniarnertuunngorniarfik/Nordgrønlands Gymnasium

Qeqqani Ilinniarnertuunngorniarfik/Midtgrønlands Gymnasiale Skole

Kalaallit Nunaanni Teknikimik Ilinniarfik (KTI)

Campus Kujalleq

INUILI

Imarsiornermik Ilinniarfik

NI-Nuuk

Peqqissutsimik Ilinniarfik

Ilisimatusarfik

Perorsaanermik Ilinniarfik

Savaatilinggorniarnermik Ilinniarfik

Eqqumiitsuliornermik Ilinniarfik

Sisimiut Friskole

Nuuk Internationale Friskole

Nunamut tamarmut ilitersuisarfik

Villads Villadsen-ip Efterskolia

Maniitsup Efterskolia

ILI ILI

AVALAK

Kommune Kujalleq

Kommuneqarfik Sermersooq

Qeqqata Kommunia

Kommune Qeqertalik

Avannaata Kommunia

MIO

TILIOQ Innarluutillit illersuisoqarfiat

Inuit Pisinnaatitaaffii pillugit Institutti

Inuit pisinnaatitaaffii pillugit siunnersuisoqatigiit

Eqqartuussissuserisut kalaallit NAPA

Tusarniaanermi akissutinik tigusaqartoqarpoq tusarniaavigineqartunit ukunannga:

Isumaginninnermut Inatsisinillu Atortitsinnermut Naalakkersuisoqarfik

Aningaasaqarnermut Naalakkersuisoqarfik

Ineqarnermut Attaveqatigiinnermullu Naalakkersuisoqarfik

Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinnermullu Naalakkersuisoqarfik

Nunanut Allanut Naalakkersuisoqarfik

Aatsitassanut, Suliffeqarnermut Nunamullu Namminermit Naalakkersuisoqarfik

Naalakkersuisut Siulittaasuata Naalakkersuisoqarfia

Pinnortitamut Avatangiisinillu Naalakkersuisoqarfik

Avannaata Kommunia

Qeqqata Kommunia

Kommuneqarfik Sermersooq

Kommune Kujalleq

Nuna Tamakkerlugu Ilitsersuisarfik

GUX-Aasiaat

Ilisimatusarfik

Meeqqat Pisinnaatitaaffiit Sullissivik MIO

Inuit Pisinnaatitaaffii pillugit Institutti

Taakkunannga ukua tusarniaanermi oqaaseqaatissaqanngillat: Isumaginninnermut Inatsisinillu Atortitsinnermut Naalakkersuisoqarfik, Aningaasaqarnermut Naalakkersuisoqarfik, Ineqarnermut Attaveqatigiinnermullu Naalakkersuisoqarfik, Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinnermullu Naalakkersuisoqarfik, Nunanut Allanut Naalakkersuisoqarfik, Aatsitassanut, Suliffeqarnermut Nunamullu Namminermit Naalakkersuisoqarfik, Naalakkersuisut Siulittaasuata Naalakkersuisoqarfia, Pinnortitamut Avatangiisinillu Naalakkersuisoqarfik, Avannaata Kommunia, GUX-Aasiaat, Ilisimatusarfik aamma Inuit Pisinnaatitaaffii pillugit Institutti.

Meeqqat Pisinnaatitaaffiit Sullissivik MIO, Kommune Kujalleq, Qeqqata Kommunia, Kommuneqarfik Sermersooq aamma Nuna Tamakkerlugu Ilitsersuisarfik siunnersuummut tapersiillutik Oqaaseqarput.

Qeqqata Kommuniata ilanngullugu tikkuarpaa piffissaanngitsaq tusarniaanissamat, pissutigalugu piffissami tassani sulingiffeqartarpoq, taamalu ataatsimiititaliani ataatsimiittoqartannginnera juli qaammat. Taamaattumillu akissuteqaat allaffissornikkut taamaallaat suliaavoq. Tamannalu tusaatissatut tiguneqarpoq.

Nuna Tamakkerlugu Ilitsersuisarfiullu ilanngullugu paasiumasimavaa Ilitsersuisarfiup qanoq inissisimavera isumaqatigiissutit pillugit paasissutissiisarni. Naalakkersuisut Ilitsersuisarfik tamanna pillugu paasissutissippaat.

Taamaasillunilu tusarniaanermi akissutigineqartut siunnersuummi allannguinissamat pissutissaqartitsisimangillat.